

**Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Wągrowiec na 2012 rok**

I. Najważniejsze problemy związane z używaniem alkoholu i narkotyków występujące w Gminie Wągrowiec.

1. Uszkodzenia zdrowia, a nawet utrata życia, przez osoby uzależnione od alkoholu.
2. Rozkład pożycia rodzinnego, występowanie przemocy domowej, częste awantury w rodzinach z problemem alkoholowym.
3. Demoralizacja dzieci i młodzieży w tych środowiskach.
4. Szkody materialne, przestępstwa i wykroczenia popełnione przez osoby nietrzeźwe.
5. Kierowanie pojazdami po spożyciu alkoholu.
6. Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych.
7. Coraz częstsze przypadki sięgania po alkohol przez dzieci i młodzież szkolną.
8. Pojedyncze przypadki eksperymentowania przez młodzież w zażywaniu dopalaczy i innych środków odurzających.

II. Czynniki przyczyniające się do nasilenia wymienionych wyżej problemów.

1. Zanik tradycyjnych wartości i właściwej roli rodziny.
2. Niemal powszechne przyzwolenie rodziców na okazjonalne picie alkoholu przez dzieci.
3. Szkodliwe postawy społeczne wobec problemów alkoholowych.
4. Niewystarczająca wiedza dzieci, młodzieży i dorosłych dotycząca powstawania uzależnień oraz miejsc i sposobów szukania pomocy.
5. Brak zainteresowań osobistych wśród dzieci i młodzieży.
6. Duża dostępność papierosów i alkoholu dla młodzieży.
7. Niski poziom świadomości w zakresie środków psychotropowych.

III. Stan problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie Gminy Wągrowiec.

1. Gmina Wągrowiec liczy 11 919 mieszkańców, w tym 9 058 mieszkańców powyżej 18 roku życia.
2. Liczba bezrobotnych w gminie na koniec 2010 r. wyniosła 817 osób, w tym 488 kobiet.
3. Z pomocy GOPS do końca 2010 r. skorzystało 407 rodzin, w tym z powodu alkoholizmu – 25 rodzin.
4. Szacunkowa liczba osób, które stykają się z problemem alkoholowym wynosi ok. 5000,
w tym:
 - osób uzależnionych od alkoholu – ok. 250
 - osób dorosłych w ich rodzinach – ok. 500
 - dzieci w ich rodzinach – ok. 500
 - osób nadużywających alkoholu – ok. 750
 - osób dorosłych w ich rodzinach – ok. 1500

- dzieci w ich rodzinach – ok. 1500
5. Do Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło w 2010 r. 41 wniosków o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe, a do końca września b.r. – 34 wnioski.
 6. W Poradni Leczenia Uzależnień jest zarejestrowanych 91 osób z terenu Gminy Wągrowiec, w tym:
 - kobiet: 16
 - mężczyzn: 75
 - zobowiązanych do leczenia przez Sąd : 32 osoby
 - zmotywowanych przez GKPIRPA: 28 osób
 - leczących się dobrowolnie: 31 osób.
 8. W 2010 r. policja zatrzymała do wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych 21 osób, 5 osób przewiozła do izby wytrzeźwień oraz zatrzymała 3 nietrzeźwych nieletnich.
 9. Limitowanych punktów sprzedaży alkoholu jest 60. Z tego: do spożycia poza miejscem sprzedaży – 50, w miejscu sprzedaży – 10. Aktualnie funkcjonuje 45 punktów sprzedaży alkoholu (37 - do spożycia poza miejscem sprzedaży i 8 - w miejscu sprzedaży), co oznacza, iż 1 punkt sprzedaży przypada na 265 mieszkańców (średnia krajowa – 1 punkt na 193 mieszkańców). Liczba punktów sprzedaży napojów o zawartości powyżej 18% wynosi 25 - do spożycia poza miejscem sprzedaży i 2 - w miejscu sprzedaży.
 10. Z przeprowadzonych badań wynika, iż alkohol spożywało już ponad 80% ankietowanych 11-12- latków i prawie 90% 14-latków.
 11. Przyzwolenie rodziców na okazjonalne picie alkoholu ma aż 65% 12-latków i 80% 14-latków.
 12. Spośród uczniów gimnazjum pali papierosy ok.17%, a alkohol pije ok. 30%.
 13. Zdarzały się pojedyncze przypadki eksperymentowania z substancjami psychotropowymi.
 14. Co trzeci gimnazjalista zażywający papierosy i alkohol zaopatrywał się w nie w sklepie.
 15. Wyraźny jest brak zainteresowań osobistych u większości dzieci i młodzieży.
 16. Pod patronatem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działają cztery świetlice profilaktyczne (6 grup), obejmujące swoją opieką oraz dożywające 50 dzieci z terenu Gminy Wągrowiec. W świetlicach pracuje 6 przeszkolonych nauczycieli.
 17. Z wypoczynku letniego w formie kolonii profilaktycznych skorzystało 28 dzieci.

IV. Cele strategiczne programu.

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszanie rozmiarów tych, które aktualnie występują.
2. Zwiększanie świadomości młodzieży i dorosłych w zakresie mechanizmów powstawania oraz skutków uzależnień.
3. Zapobieganie używaniu narkotyków i związanym z tym problemom, zwłaszcza wśród młodzieży.
4. Wzrost poziomu wiedzy młodzieży i dorosłych w zakresie szkodliwości narkotyków i innych środków odurzających i psychotropowych.

V. Cele operacyjne programu.

1. Intensyfikacja i doskonalenie działań profilaktycznych szkół.
2. Doskonalenie form i metod pracy świetlic profilaktycznych.
3. Teoretyczne i praktyczne dostarczanie dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym wzorców prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.
4. Kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich.
5. Rozszerzenie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Doskonalenie kompetencji osób odpowiedzialnych za zapobieganie i zwalczanie uzależnień.

7. Udzielanie osobom uzależnionym pomocy w wyjściu z nałogu.
8. Ograniczanie dostępu do alkoholu oraz systematyczne kontrolowanie podmiotów działalności gospodarczej związanej ze sprzedażą i konsumpcją napojów alkoholowych.
9. Zdiagnozowanie korzystania ze środków odurzających przez dzieci i młodzież szkolną.
10. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.
11. Wspieranie organizacyjne i finansowe:
 - a) instytucji i organizacji podejmujących działania zapobiegające powstawaniu uzależnień i walczących ze skutkami nadużywania alkoholu oraz przemocy.
 - b) działań podejmowanych przez szkoły w zakresie profilaktyki

VI. Wskaźniki osiągnięcia celów

1. Ilość szkół realizujących programy i przedsięwzięcia profilaktyczne. Liczba dzieci nimi objętych.
2. Liczba świetlic profilaktycznych. Liczba dzieci z nich korzystających.
3. Liczba zrealizowanych warsztatów profilaktycznych. Liczba uczniów w nich uczestniczących.
4. Ilość szkół i dzieci objętych badaniami ankietowymi.
5. Ilość przeprowadzonych szkoleń i ich uczestników.
6. Liczba osób podejmujących dobrowolne leczenie odwykowe i skierowanych na przymusowe leczenie.
7. Liczba skontrolowanych punktów sprzedaży alkoholu.
8. Wysokość środków finansowych na poszczególne zadania związane z profilaktyką i leczeniem alkoholizmu oraz przeciwdziałaniem narkomanii.

VII. Realizatorzy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

1. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jako koordynator i główny realizator programu działająca w zakresie m.in.:
 - 1) inicjowania i koordynowania polityki gminy wobec problemów alkoholowych i narkomanii,
 - 2) opiniowania wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą rady gminy dotyczącą:
 - a) liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży,
 - b) zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
 - 3) podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku leczenia w zakładzie leczenia odwykowego,
 - 4) prowadzenia kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych,
 - 5) opiniowania innych wniosków wpływających do Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 6) koordynowania i czuwania nad prawidłowym funkcjonowaniem świetlic profilaktycznych na terenie gminy.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu.
3. Placówki służby zdrowia.
4. Policja.
5. Placówki oświatowo- wychowawcze.

VIII. Finansowanie Programu.

Środki na realizację Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, stanowiących dochód budżetu gminy. Wielkość środków finansowych przeznaczonych na finansowanie zadań programu określa odpowiedni dział i rozdział budżetu gminy Wągrowiec na rok 2012.

IX. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Za udział w pracach komisji (czyli wykonanie konkretnego zadania wynikającego z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) jej członkowie otrzymują ekwiwalent w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia brutto.
2. Sekretarz Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje 100% minimalnego wynagrodzenia miesięcznie brutto.
3. Wynagrodzenie nie przysługuje członkowi GKPiRPA będącemu pracownikiem Urzędu Gminy w Wągrowcu, jeżeli posiedzenie odbywa się w godzinach pracy.
4. Podstawą wypłacenia należności dla członków GKPiRPA jest podpis członka na liście obecności.
5. Członkom komisji delegowanym w podróż służbową bądź wykonującym pracę wynikającą z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi lub z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przysługuje zwrot kosztów podróży na zasadach przysługującym pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
1. Organizacja i finansowanie szkoleń zwiększających kompetencje członków komisji i innych osób działających w zakresie profilaktyki i zwalczania uzależnień.
2. Kontynuacja współpracy z Poradnią Leczenia Uzależnień w Wągrowcu umożliwiającą mieszkańcom gminy korzystanie z usług tej placówki.
3. Motywowanie osób mających problem z alkoholem do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.
4. Kontrolowanie przebiegu leczenia osób uzależnionych.
5. Finansowanie bieżących kosztów działalności Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (wynagrodzenia, diety, materiały, pomoce, sprzęt itd.).
6. Kierowanie osób podejrzanych o uzależnienie na badania biegłych sądowych i opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia.
7. Zlecanie i opłacanie kosztów przeprowadzania wywiadów środowiskowych w środowiskach, w których istnieje problem nadużywania alkoholu.
8. Kierowanie do Sądu Rejonowego w Wągrowcu wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Udzielanie informacji i pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków i innych substancji oraz ich rodzinom, jak również ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.
2. Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w kształtowaniu gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Aktywny udział w działalności zespołu interdyscyplinarnego i zespołów roboczych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Wdrożenie procedury Niebieskiej Karty do praktyki GKPiRPA w sprawach przemocy domowej.
5. Podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie osób zatrudnionych w służbach społecznych i instytucjach stykających się w swej pracy z ofiarami i sprawcami przemocy domowej.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Informowanie społeczności gminy o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy i powiatu oraz o możliwościach kontaktu z organizacjami niosącymi pomoc osobom dotkniętym problemami związanymi z alkoholizmem, narkomanią i [przemocą w rodzinie.
2. Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół przedsięwzięć profilaktycznych dot. uzależnień dla dzieci, młodzieży i ich rodziców.
3. Propagowanie wśród rodziców i nauczycieli wiedzy o narkotykach i dopalaczach.
4. Przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych z zakresu przeciwdziałania narkomanii – *Dziękuję, nie biorę.*
5. Finansowanie działalności świetlic profilaktycznych działających na terenie Gminy Wągrowiec.
6. Finansowanie wynagrodzenia dla prowadzących świetlice profilaktyczne.
7. Opłacanie dożywiania dzieci uczęszczających do świetlic profilaktycznych na terenie Gminy Wągrowiec.
8. Wspieranie działań oraz dofinansowanie, w miarę posiadanych środków, organizacji imprez rozrywkowych i sportowych oraz wycieczek i konkursów antyalkoholowych, w istotny sposób eksponujących ten fakt.
9. Finansowanie w okresie letnim kolonii lub półkolonii dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz dla dzieci zagrożonych uzależnieniami.
10. Popieranie i rozwój wszelkich form promocji zdrowego stylu życia oraz trzeźwości wszystkich mieszkańców Gminy Wągrowiec.
11. Włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i przemocy.
12. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury, plakaty, gadzety profilaktyczne).
13. Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień na terenie Gminy Wągrowiec, w szczególności zdiagnozowanie skali używania substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

1. Finansowanie zakupu materiałów, produktów i usług oraz sprzętu niezbędnego do realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i działania Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Dofinansowanie programów i przedsięwzięć profilaktycznych prowadzonych przez policję oraz inne instytucje i organizacje.
3. Przeprowadzenie V Gminnego Przeglądu Działań Profilaktycznych Szkół.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Kontrola podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenie na sprzedaż alkoholu w zakresie przestrzegania wszystkich warunków określonych w ustawie, zezwoleniu i innych aktach dotyczących handlu alkoholem.
2. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą rady gminy dotyczącą:
 - a) liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży,
 - b) zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.